T085 TKL 3 (54) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 77-Sáu Dụ

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 88

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 88
GIAÛI THÍCH PHAÅM BAÛY MÖÔI BAÛY: SAÙU DUÏ

KINH: Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao voâ töôùng khoâng theå phaân bieät töï töôùng khoâng, trong caùc phaùp tu ñaày ñuû saùu Ba-la-maät? Laøm sao trong phaùp khoâng sai khaùc maø phaân bieät noùi töôùng sai khaùc? Laøm sao Baùt-nhaõ laïi thu nhieáp thí, giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh? Laøm sao haønh phaùp töôùng sai khaùc laïi do ñaïo nhaát töôùng maø ñöôïc thaønh quaû? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt truù trong naêm uaån nhö moäng, nhö vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa maø haønh boá thí, trì giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh, trí tueä. Bieát naêm uaån aáy thaät nhö moäng, nhö vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa; naêm uaån voâ töôùng, nhö moäng cho ñeán voâ töôùng, nhö hoùa. Vì sao? Vì moäng khoâng coù töï tính; tieáng vang, aûnh, soùng naéng, huyeãn, hoùa ñeàu khoâng coù töï tính. Neáu phaùp khoâng coù töï tính thì phaùp voâ töôùng; neáu phaùp voâ töôùng thì phaùp moät töôùng töùc laø voâ töôùng. Do nhaân duyeân aáy, neân bieát, Boà-taùt boá thí voâ töôùng, ngöôøi nhaän thí voâ töôùng. Bieát boá thí ñöôïc nhö vaäy laø coù theå ñaày ñuû Thí Ba-la-maät, cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät; coù theå ñaày ñuû boán nieäm xöù, cho ñeán taùm phaàn thaùnh ñaïo; coù theå ñaày ñuû noäi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng; coù theå ñaày ñuû tam-muoäi Khoâng, Voâ töôùng, Voâ taùc; coù theå ñaày ñuû taùm boäi xaû, ñònh chín thöù lôùp, naêm thaàn thoâng, naêm traêm moân Ñaø-la-ni; coù theå ñaày ñuû möôøi löïc cuûa Phaät, boán ñieàu khoâng sôï, boán trí khoâng ngaïi, möôøi taùm phaùp khoâng chung. Boà-taùt aáy, truù trong phaùp voâ laäu do quaû baùo maø ñöôïc aáy, bay ñeán voâ löôïng quoác ñoä ôû phöông Ñoâng, cuùng döôøng chö Phaät y phuïc, ñoà uoáng aên vaø vaät caàn duøng; cuõng laøm lôïi ích chuùng sinh. Ñaùng duøng boá thí ñeå nhieáp thuû thì boá thí; ñaùng duøng trì giôùi ñeå nhieáp thuû thì daïy khieán trì giôùi; ñaùng duøng nhaãn nhuïc, tinh taán,

thieàn ñònh, trí tueä ñeå nhieáp thuû thì daïy khieán nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh, trí tueä maø nhieáp thuû; cho ñeán ñaùng duøng caùc thieän phaùp ñeå nhieáp thuû, thì ñem caùc thieän phaùp maø nhieáp thuû. Boà-taùt aáy thaønh töïu taát caû thieän phaùp, thoï thaân ôû theá gian maø khoâng bò theá gian sinh töû laøm oâ tröôïc. Vì chuùng sinh neân ôû coõi trôøi vaø coõi ngöôøi thoï caùi vui giaøu coù toân quyù, ñem caùi vui giaøu coù toân quyù aáy nhieáp thuû chuùng sinh. Boà-taùt aáy bieát heát thaûy phaùp laø voâ töôùng, neân bieát quaû Tu-ñaø-hoaøn maø khoâng truù trong ñoù; bieát quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn, maø cuõng khoâng truù trong ñoù. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy duøng trí Nhaát thieát chuûng bieát heát thaûy phaùp roài, haõy ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng, khoâng chung cuøng vôùi Thanh-vaên, Bích- chi Phaät. Nhö vaäy, Boà-taùt bieát heát thaûy phaùp voâ töôùng roài, bieát saùu phaùp Ba-la-maät voâ töôùng, cho ñeán bieát heát thaûy Phaät phaùp voâ töôùng. Laïi nöõa, Boà-taùt truù trong naêm uaån nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa coù theå ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät voâ töôùng. Giôùi aáy khoâng khuyeát, khoâng phaù, khoâng taïo, khoâng tröôùc. Giôùi voâ laäu, ñöôïc Thaùnh nhaân khen ngôïi, vaøo trong taùm phaàn thaùnh ñaïo. Truù trong giôùi aáy giöõ ñöôïc heát thaûy giôùi, ñoù laø giôùi danh töï, giôùi töï nhieân, giôùi luaät nghi, giôùi taùc, giôùi voâ taùc, giôùi oai nghi, giôùi chaúng oai nghi. Boà-taùt aáy thaønh töïu caùc giôùi, khoâng nghó raèng, ta do giôùi aáy neân ñöôïc sinh doøng lôùn Saùt lôïi, doøng lôùn Baø-la-moân, ñaïi gia cö só hoaëc nhaø Tieåu vöông, hoaëc nhaø Chuyeån luaân Thaùnh vöông, hoaëc coõi trôøi Töù thieân vöông, hoaëc trôøi Ba möôi ba, trôøi Daï-ma, trôøi Ñaâu-suaát-ñaø, trôøi Hoùa laïc, trôøi Tha hoùa töï taïi; khoâng nguyeän raèng: Ta nhaân trì giôùi neân seõ ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-la-haùn, ñaïo Bích-chi Phaät. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp voâ töôùng töùc laø moät töôùng; phaùp voâ töôùng khoâng theå ñöôïc phaùp voâ töôùng, phaùp höõu töôùng khoâng theå ñöôïc phaùp höõu töôùng, phaùp voâ töôùng khoâng theå ñöôïc phaùp höõu töôùng, phaùp höõu töôùng khoâng theå ñöôïc phaùp voâ töôùng. Nhö vaäy, Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù theå ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät voâ töôùng maø vaøo ñòa vò Boà-taùt; vaøo ñòa vò Boà-taùt roài ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn, haønh Ñaïo chuûng trí, ñöôïc naêm thaàn thoâng do quaû baùo; truù trong naêm traêm moân Ñaø-la-ni, ñöôïc boán trí khoâng ngaïi, töø moät coõi Phaät ñeán moät coõi Phaät cuùng döôøng chö Phaät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, nghieâm tònh coõi Phaät, tuy vaøo trong naêm ñöôøng maø nghieäp baùo sinh töû khoâng theå laøm oâ nhieãm. Naøy Tu-boà-ñeà! Thí nhö vò Chuyeån luaân Thaùnh vöông bieán hoùa, tuy naèm ngoài ñi ñöùng maø khoâng thaáy choã ñeán, khoâng thaáy choã ñi, khoâng thaáy choã ôû, choã ngoài, choã naèm maø vaãn coù theå laøm lôïi ích chuùng sinh, cuõng khoâng thuû ñaéc töôùng chuùng sinh; Boà-taùt cuõng nhö vaäy. Laïi ví nhö Phaät Tu Phieán Ña ñöôïc Voâ thöôïng

Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, vì haøng ba thöøa Chuyeån phaùp luaân, khoâng coù ai ñöôïc thoï kyù Boà-taùt. Neân hoùa laøm Phaät roài, xaû thoï maïng maø vaøo Voâ dö Nieát-baøn. Boà-taùt cuõng nhö vaäy, khi haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, coù theå ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät; ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät roài, thu nhieáp heát thaûy thieän phaùp. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ truù trong naêm uaån nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa maø ñaày ñuû Nhaãn Ba-la-maät voâ töôùng. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt truù trong hai nhaãn coù theå ñaày ñuû Nhaãn Ba-la- maät. Hai nhaãn laø sinh nhaãn vaø phaùp nhaãn. Töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán khi ngoài nôi ñaïo traøng, ôû khoaûng trung gian aáy, neáu coù chuùng sinh ñi ñeán maéng nhieác, duøng lôøi thoâ aùc, hoaëc laáy ngoùi ñaù, dao gaäy gia haïi Boà-taùt thì Boà-taùt vì muoán ñaày ñuû Nhaãn Ba-la-maät neân cho ñeán khoâng sinh moät nieäm aùc. Boà-taùt aáy suy nghó nhö vaày: Keû maéng ta laø ai? Keû caét xeû ta laø ai? Laáy lôøi aùc gia haïi ta, laáy ngoùi ñaù, dao gaäy ñaùnh ñaäp ta laø ai? Vì sao? Vì Boà-taùt aáy ñoái vôùi heát thaûy phaùp ñöôïc nhaãn voâ töôùng, taïi sao laïi nghó raèng ngöôøi aáy maéng ta, haïi ta? Neáu Boà-taùt haønh nhö vaäy thì coù theå ñaày ñuû Nhaãn Ba-la-maät, do Nhaãn Ba-la-maät ñaày ñuû neân ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø Voâ sinh phaùp nhaãn? Nhaãn aáy döùt caùi gì, bieát caùi gì? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Ñöôïc phaùp nhaãn cho ñeán khoâng sinh chuùt ít phaùp baát thieän, aáy goïi laø Voâ sinh nhaãn. Heát thaûy Boà-taùt döùt heát phieàn naõo goïi laø döùt; duøng trí tueä bieát heát thaûy phaùp khoâng sinh goïi laø bieát. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Voâ sinh phaùp nhaãn cuûa haøng Thanh-vaên, Bích-chi Phaät vôùi Voâ sinh phaùp nhaãn Boà-taùt coù gì sai khaùc? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Haøng Tu-ñaø-hoaøn hoaëc trí hoaëc ñoaïn, aáy laø Boà- taùt nhaãn; Tö-ñaø-haøm hoaëc trí hoaëc ñoaïn, aáy laø Boà-taùt nhaãn; A-na-haøm hoaëc trí hoaëc ñoaïn, aáy laø Boà-taùt nhaãn; A-la-haùn hoaëc trí hoaëc ñoaïn, aáy laø Boà-taùt nhaãn; Bích-chi Phaät hoaëc trí hoaëc ñoaïn, aáy laø Boà-taùt nhaãn. Theá laø coù sai khaùc. Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt thaønh töïu nhaãn aáy vöôït hôn Thanh- vaên, Bích-chi Phaät. Truù trong Voâ sinh nhaãn do quaû baùo aáy haønh ñaïo Boà-taùt coù theå ñaày ñuû Ñaïo chuûng trí, ñaày ñuû Ñaïo chuûng trí neân thöôøng khoâng lìa ba möôi baûy phaùp trôï ñaïo vaø tam-muoäi Khoâng, Voâ töôùng, Voâ taùc vaø thöôøng khoâng lìa naêm thaàn thoâng; vì khoâng lìa naêm thaàn thoâng neân coù theå thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, nghieâm tònh coõi Phaät; thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 88 553

sinh, nghieâm tònh coõi Phaät roài seõ ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng. Nhö vaäy, Boà-taùt ñaày ñuû Nhaãn Ba-la-maät voâ töôùng. Laïi nöõa, truù trong naêm uaån voâ töôùng nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa, haønh thaân tinh taán, taâm tinh taán; do thaân tinh taán neân khôûi leân thaàn thoâng; khôûi leân thaàn thoâng neân ñi ñeán möôøi phöông coõi nöôùc cuùng döôøng chö Phaät, lôïi ích chuùng sinh; do söùc thaân tinh taán maø giaùo hoùa chuùng sinh khieán an truù trong ba thöøa. Nhö vaäy, Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ

Ba-la-maät coù theå ñaày ñuû Tinh taán Ba-la- maät voâ töôùng. Boà-taùt aáy do taâm tinh taán, thaùnh voâ laäu tinh taán maø vaøo trong taùm phaàn thaùnh ñaïo, coù theå ñaày ñuû Tinh taán Ba-la-maät; Tinh taán Ba-la-maät aáy thu nhieáp heát thaûy thieän phaùp laø boán nieäm xöù, boán chaùnh caàn, boán nhö yù tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc phaàn, taùm phaàn thaùnh ñaïo, boán thieàn, boán taâm voâ löôïng, boán ñònh voâ saéc, taùm giaûi thoaùt, ñònh chín thöù lôùp, möôøi löïc cuûa Phaät, boán ñieàu khoâng sôï, boán trí khoâng ngaïi, möôøi taùm phaùp khoâng chung. Boà-taùt haønh phaùp aáy neân ñaày ñuû trí Nhaát thieát chuûng; ñaày ñuû trí Nhaát thieát chuûng roài döùt heát thaûy phieàn naõo vaø taäp khí, ñaày ñuû ba möôi hai töôùng, thaân phoùng haøo quang voâ löôïng, voâ ñaúng; phoùng haøo quang roài Chuyeån phaùp luaân, ba laàn chuyeån, möôøi hai haønh töôùng; Chuyeån phaùp luaân neân ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi chaán ñoäng saùu caùch; haøo quang chieáu khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi; chuùng sinh trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi nghe tieáng thuyeát phaùp, ñeàu nhôø phaùp ba thöøa maø ñöôïc ñoä thoaùt. Nhö vaäy, Boà-taùt truù trong Tinh taán Ba-la-maät laøm lôïi ích lôùn vaø coù theå ñaày ñuû trí Nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt truù trong naêm uaån voâ töôùng nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa, coù theå ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät. Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt truù trong naêm uaån nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö aûnh, nhö soùng naéng, nhö huyeãn, nhö hoùa coù theå ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät? Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt vaøo Sô thieàn cho ñeán ñeä Töù thieàn, vaøo taâm voâ löôïng töø, bi, hæ, xaû; vaøo Voâ bieân hö khoâng xöù cho ñeán Phi-höõu-töôûng Phi-voâ-töôûng xöù; vaøo tam-muoäi Khoâng, Voâ töôùng, Voâ taùc, vaøo tam-muoäi Nhö ñieän chôùp, vaøo tam-muoäi Nhö kim ca, vaøo tam-muoäi Thaùnh chính; tröø tam-muoäi cuûa chö Phaät, caùc tam-muoäi khaùc hoaëc chung vôùi Thanh- vaên, Bích-chi Phaät ñeàu vaøo, ñeàu chöùng vaø cuõng khoâng thoï muøi vò tam- muoäi, cuõng khoâng thoï quaû baùo tam-muoäi. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy bieát tam- muoäi Voâ töôùng, khoâng coù tính sôû höõu, laøm sao ñoái vôùi phaùp voâ töôùng laïi laõnh thoï muøi vò phaùp voâ töôùng; phaùp khoâng coù sôû höõu laïi laõnh thoï muøi

vò phaùp khoâng coù sôû höõu? Neáu khoâng coù laõnh thoï muøi vò, thì khoâng thoï sinh theo söùc thieàn ñònh, hoaëc ôû coõi Saéc, hoaëc ôû coõi Voâ saéc. Vì sao? Vì Boà-taùt khoâng thaáy ba coõi aáy, cuõng khoâng thaáy caùc thieàn aáy, cuõng khoâng thaáy ngöôøi vaøo thieàn, cuõng khoâng thaáy ngöôøi duøng phaùp vaøo thieàn. Neáu khoâng coù ñöôïc phaùp aáy thì coù theå ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät voâ töôùng. Boà-taùt duøng Thieàn Ba-la-maät aáy vöôït quaù ñòa vò Thanh-vaên, Bích-chi Phaät. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Laøm sao Boà-taùt ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät voâ töôùng maø coù theå vöôït qua ñòa vò Thanh-vaên, Bích-chi Phaät? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt kheùo hoïc noäi khoâng, kheùo hoïc ngoaïi khoâng, cho ñeán kheùo hoïc voâ phaùp höõu phaùp khoâng, ñoái vôùi caùc khoâng aáy khoâng coù phaùp coù theå truù ñöôïc; hoaëc quaû Tu-ñaø-hoaøn, hoaëc quaû Tö-ñaø-haøm, quaû A-na-haøm, quaû A-la-haùn cho ñeán trí Nhaát thieát chuûng, caùc

khoâng aáy cuõng khoâng. Boà-taùt haønh caùc khoâng nhö vaäy coù theå vaøo ñòa vò Boà-taùt. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø Boà-taùt vò, theá naøo laø chaúng phaûi vò? Naøy Tu-boà-ñeà! Heát thaûy coù sôû ñaéc laø chaúng phaûi ñòa vò Boà-taùt; heát thaûy khoâng coù sôû ñaéc laø ñòa vò Boà-taùt. Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø coù sôû ñaéc, theá naøo laø khoâng coù sôû ñaéc? Naøy Tu-boà-ñeà! Saéc laø coù sôû ñaéc; thoï, töôûng, haønh, thöùc laø coù sôû ñaéc; maét, tai, muõi, löôõi, thaân, yù cho ñeán trí Nhaát thieát chuûng coù sôû ñaéc, laø chaúng phaûi ñòa vò Boà-taùt. Naøy Tu-boà-ñeà! Ñòa vò Boà-taùt laø caùc phaùp khoâng theå chæ baøy, khoâng theå noùi. Phaùp gì khoâng theå chæ baøy, khoâng theå noùi? Saéc cho ñeán trí Nhaát thieát chuûng. Vì sao? Vì tính saéc khoâng theå chæ baøy, khoâng theå noùi cho ñeán trí Nhaát thieát chuûng khoâng theå chæ baøy, khoâng theå noùi. Nhö vaäy goïi laø ñòa vò Boà-taùt. Vaøo ñòa vò Boà-taùt aáy, heát thaûy thieàn ñònh, tam-muoäi ñöôïc ñaày ñuû coøn khoâng theo söùc thieàn ñònh, tam-muoäi thoï sinh, huoáng gì ôû trong daâm, noä, si khôûi leân toäi nghieäp maø thoï sinh! Boà-taùt chæ truù trong phaùp nhö huyeãn laøm lôïi ích chuùng sinh, cuõng khoâng thuû ñaéc chuùng sinh vaø phaùp nhö huyeãn. Neáu khoâng coù sôû ñaéc, thì khi aáy coù theå thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, nghieâm tònh coõi Phaät. Nhö vaäy goïi laø Boà-taùt ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät voâ töôùng, cho ñeán Chuyeån phaùp luaân. Nghóa laø phaùp luaân khoâng theå coù ñöôïc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät bieát heát thaûy phaùp laø nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö soùng naéng, nhö aûnh, nhö huyeãn, nhö hoùa.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 88 555

Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt laøm sao bieát heát thaûy phaùp laø nhö moäng, nhö tieáng vang, nhö soùng naéng, nhö aûnh, nhö huyeãn, nhö hoùa? Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khi haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, khoâng thaáy moäng, khoâng thaáy keû naèm moäng, khoâng thaáy tieáng vang, khoâng thaáy keû nghe tieáng vang, khoâng thaáy aûnh, khoâng thaáy keû thaáy aûnh, khoâng thaáy soùng naéng, khoâng thaáy keû thaáy soùng naéng, khoâng thaáy huyeãn, khoâng thaáy keû thaáy huyeãn; khoâng thaáy hoùa, khoâng thaáy keû thaáy hoùa. Vì sao? Vì moäng, tieáng vang, aûnh, soùng naéng, huyeãn, hoùa aáy ñeàu laø phaùp ñieân ñaûo cuûa ngöôøi phaøm phu ngu si. A-la-haùn khoâng thaáy moäng, khoâng thaáy keû thaáy moäng, cho ñeán khoâng thaáy hoùa, khoâng thaáy keû thaáy hoùa; Bích-chi Phaät, ñaïi Boà-taùt, chö Phaät cuõng khoâng thaáy moäng, khoâng thaáy keû thaáy moäng, cho ñeán khoâng thaáy hoùa, khoâng thaáy keû thaáy hoùa. Vì sao? Vì heát thaûy phaùp laø khoâng coù tính sôû höõu, khoâng sinh, khoâng nhaát ñònh. Neáu phaùp laø khoâng coù tính sôû höõu, khoâng sinh, khoâng nhaát ñònh, thì Boà-taùt laøm sao tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Trong ñaây thuû töôùng sinh ra töôùng nhaát ñònh, leõ aáy khoâng ñuùng. Vì sao? Vì neáu caùc phaùp ít nhieàu coù tính, coù sinh, coù ñònh, thì khoâng goïi laø tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Nhö vaäy, Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng tham tröôùc vaøo saéc cho ñeán khoâng tham tröôùc thöùc, khoâng tham tröôùc coõi Duïc, coõi Saéc, coõi Voâ saéc, khoâng tham tröôùc caùc thieàn, giaûi thoaùt, tam-muoäi, khoâng tham tröôùc boán nieäm xöù, cho ñeán

taùm phaàn thaùnh ñaïo, khoâng tham tröôùc tam-muoäi Khoâng, Voâ töôùng, Voâ taùc, khoâng tham tröôùc Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la- maät; vì khoâng tham tröôùc neân coù theå ñaày ñuû Boà-taùt Sô ñòa, ñoái vôùi Sô ñòa cuõng khoâng sinh taâm tham tröôùc. Vì sao? Vì Boà-taùt aáy khoâng thuû ñaéc ñòa aáy, laøm sao sinh taâm tham tröôùc? Cho ñeán möôøi ñòa cuõng nhö vaäy. Boà- taùt aáy haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng khoâng thuû ñaéc Baùt-nhaõ Ba-la-maät; neáu khi haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng thuû ñaéc Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì khi aáy thaáy heát thaûy phaùp ñeàu vaøo trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng khoâng thuû ñaéc phaùp aáy. Vì sao? Vì caùc phaùp vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng hai khoâng khaùc. Vì sao? Vì caùc phaùp vaøo Nhö, phaùp tính, thaät teá neân khoâng phaân bieät. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu caùc phaùp voâ töôùng khoâng coù phaân bieät, thì laøm sao noùi ñoù laø thieän, ñoù laø baát thieän, ñoù laø höõu laäu, ñoù laø voâ laäu, ñoù laø theá gian, ñoù laø xuaát theá gian, ñoù laø höõu vi, ñoù laø voâ vi? Naøy Tu-boà-ñeà! YÙ oâng nghó sao? Trong thaät töôùng caùc phaùp coù phaùp coù theå noùi ñoù laø thieän, laø baát thieän cho ñeán laø höõu vi, laø voâ vi, laø quaû Tu-

ñaø-hoaøn cho ñeán laø A-la-haùn, Bích-chi Phaät, laø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chaêng? Baïch ñöùc Theá Toân! Khoâng theå noùi. Naøy Tu-boà-ñeà! Vì nhaân duyeân aáy neân bieát heát thaûy phaùp laø voâ töôùng, khoâng coù phaân bieät, khoâng sinh, khoâng nhaát ñònh, khoâng theå chæ baøy. Ta khi xöa haønh Boà-taùt ñaïo, cuõng khoâng coù phaùp, coù tính coù theå thuû ñaéc, hoaëc saéc, hoaëc thoï, töôûng, haønh, thöùc, cho ñeán hoaëc höõu vi, hoaëc voâ vi, hoaëc quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Nhö vaäy, Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán khi ñaït ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, neân kheùo hoïc caùc phaùp tính; kheùo hoïc caùc phaùp tính neân goïi laø ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Haønh ñaïo aáy coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät, thaønh töïu tueä giaùc cho chuùng sinh, nghieâm tònh coõi Phaät; truù trong phaùp aáy ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ñem phaùp ba thöøa ñoä thoaùt chuùng sinh, cuõng khoâng tham tröôùc ba thöøa. Nhö vaäy, Boà-taùt do phaùp voâ töôùng neân hoïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät. LUAÄN: Hoûi: Tu-boà-ñeà hoûi Phaät: Neáu caùc phaùp laø voâ töôùng khoâng coù phaân bieät, thì laøm sao noùi saùu Ba-la-maät sai khaùc? Phaät laïi ñaùp: : Boà-taùt truù trong naêm uaån nhö moäng coù theå ñaày ñuû saùu Ba-la-maät. Tu-boà-ñeà laïi laáy nghóa Khoâng ra hoûi, Phaät laïi laáy nghóa Khoâng ñeå ñaùp. Hoûi ñaùp nhö vaäy laøm sao coù sai khaùc? Ñaùp: Tu-boà-ñeà hoûi: Neáu caùc phaùp laø khoâng, thì sao nay thaáy Boà-taùt haønh saùu Ba-la-maät ñöôïc thaønh Phaät? Phaät ñaùp: Keû phaøm phu xa lìa trí tueä chaân thaät, chaáp thuû töôùng neân thaáy Boà-taùt haønh saùu Ba-la-maät ñöôïc laøm Phaät, tham tröôùc phaùp Khoâng aáy neân vaán naïn. Boà-taùt tuy ôû trong naêm uaån nhö huyeãn, nhö moäng, cuõng do taâm Khoâng maø haønh boá thí; neân tuy haønh caùc phaùp, ñaày ñuû Ba-la-maät maø khoâng chöôùng ngaïi nôi Khoâng; thí nhö maây muø ôû xa thì thaáy, ôû gaàn thì

khoâng troâng thaáy. Phaøm phu cuõng nhö vaäy, vì xa lìa thaät töôùng neân thaáy chö Phaät vaø Boà-taùt, vì gaàn thaät töôùng neân thaáy ñeàu Khoâng; theá neân khoâng chöôùng ngaïi. Vì khoâng chöôùng ngaïi neân coù theå ôû trong moät nieäm tu Thí Ba-la-maät maø coù theå ñaày ñuû tu caùc thieän phaùp. Ngöôøi aáy thöôøng tu Ba-la-maät voâ laäu thanh tònh neân khi chuyeån ñoåi thaân, trôû laïi ñöôïc quaû baùo thaân Ba-la-maät voâ laäu. Ñöôïc quaû baùo laø khoâng coøn tu haønh, töï nhieân coù ñöôïc; thí nhö do quaû baùo ñöôïc nhaõn caên, töï nhieân coù theå thaáy saéc. Ñöôïc quaû baùo ñaéc Ba-la- maät voâ laäu aáy roài coù theå bieán moät thaân thaønh voâ löôïng voâ soá thaân, ôû choã möôøi phöông chö Phaät, nghe Phaät thuyeát phaùp saâu xa ñaày ñuû, ñoä thoaùt heát thaûy chuùng sinh, daàn daàn nghieâm tònh coõi Phaät, tuøy theo nguyeän laøm

Phaät söï. Hoûi: Neáu caùc phaùp laø Khoâng, Voâ töôùng thì laøm sao phaân bieät, laøm sao bieát ñöôïc haønh Thí Ba-la-maät coù theå ñaày ñuû caùc Ba-la-maät khaùc? Ñaùp: Haønh giaû tuy khoâng töï phaân bieät bieát, maø chö Phaät, Boà-taùt noùi ngöôøi ñoù haønh thí, haønh giôùi, coù theå ñaày ñuû caùc haïnh. Nhö ngöôøi Thanh-vaên vaøo kieán ñeá voâ laäu, voâ töôùng, voâ phaân bieät, caùc Thaùnh nhaân khaùc cuõng bieát phaùp hoï ñöôïc ñaéc. Bieát thaät töôùng caùc phaùp laø voâ töôùng, aáy goïi laø chaùnh kieán. Chaùnh kieán ñaéc löïc goïi laø chaùnh haïnh. Khi aáy khoâng naõo haïi chuùng sinh, khoâng laøm vieäc aùc; aáy goïi laø chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng. Khi aáy tuy khoâng noùi gì, cuõng khoâng laøm gì maø vaãn goïi laø chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp. Vì sao? Vì roát raùo khoâng naõo haïi chuùng sinh neân goïi ñoù laø chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp cuûa thaân dieäu. Töø trong ñoù phaùt taâm, taïo taùc goïi laø chaùnh tinh taán; buoäc nieäm vaøo duyeân goïi laø chaùnh nieäm; nhieáp taâm moät choã goïi laø chaùnh ñònh. Thaáy thaät töôùng cuûa thaân, thoï, taâm, phaùp, aáy goïi laø boán nieäm xöù, cho ñeán baûy giaùc yù cuõng nhö vaäy. ÔÛ trong boán nieäm xöù cuõng nhö ôû trong taùm phaàn thaùnh ñaïo, caùc thaùnh nhaân ñeàu bieát; Boà- taùt cuõng nhö vaäy, haønh Thí Ba-la-maät voâ töôùng aáy coù theå ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät v.v... Gioáng nhö Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la- maät thu nhieáp caùc thieän phaùp cuõng nhö vaäy. Hoûi: ÔÛ phaåm treân do moät Ba-la-maät ñaày ñuû caùc Ba-la-maät vaø vôùi ôû ñaây, Ba-la-maät voâ töôùng nhieáp heát thaûy phaùp coù gì sai khaùc? Ñaùp: Treân kia ôû trong moät nieäm coù theå ñaày ñuû caùc Ba-la-maät, coøn ñaây noùi caùc phaùp tuy Khoâng, Voâ töôùng maø vaãn coù theå ñaày ñuû caùc Ba- la-maät, ñoù laø sai khaùc.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.